

Curs 2015 - 16

Camí a l'escola (Sur le chemin de l'école)

Nivells: cycle mitjà i cycle superior de primària, 1r i 2n d'ESO

Àrees: llengua catalana / coneixement del medi natural, social i cultural / educació per al desenvolupament personal i la ciutadania / tutoria / ciències socials, geografia i història / educació per a la ciutadania i els drets humans / món contemporani

Temes: educació en valors / recursos naturals, comerç, consum, riquesa i pobresa / infància, drets dels infants / mitjans de transport / diversitat cultural / immigració, emigració / geografia humana / relacions humanes / discapacitats físiques i psíquiques / família, relacions familiars / món educatiu / drets humans.

www.cinemaperaestudiants.cat

Camí a l'escola

Suggeriments per al professorat

El dossier que us fem arribar conté un seguit d'activitats per treballar amb l'alumnat dins l'aula abans o després de la projecció. Aquestes activitats són opcionals, deixant al vostre criteri, a partir del coneixement real que teniu del vostre alumnat, la manera de treballar el film.

Direcció i concepció gràfica

Cinema per a estudiants

Activitats i adaptació de textos

Núria Farré i José Pica

Índex d'activitats

Pàgines

Fitxa tècnica i artística; sinopsi	2
✓ L'origen de la pel·lícula. Declaracions del seu director	3
✓ Fitxa de seguiment del film	4 - 5
✓ Els protagonistes	6 - 7
✓ El meu camí a l'escola	8 - 9
✓ Per què estudiem?	10
✓ Activitat en anglès. Frases inicials del film	11
✓ Un acte d'afecte i solidaritat	12
✓ L'educació és un dret dels infants i una obligació dels governs	13

TOT INFANT TÉ DRET A L'EDUCACIÓ. L'EDUCACIÓ HA DE PREPARAR-LO PER A UNA VIDA ADULTA ACTIVA I HA D'INFONDRE-LI EL RESPECTE ALS DRETS HUMANS FONAMENTALS, EL RESPECTE ENVERS ELS SEUS PARES, LA SEVA LLENGUA I EL SEU ENTORN NATURAL I EL RESPECTE TANT ALS SEUS VALORS CULTURALS I NACIONALS TANT COM ALS DE LES ALTRES CIVILITZACIONS (RESUM DELS ARTICLES 28 I 29, DE LA CONVENCIÓ SOBRE ELS DRETS DE L'INFANT)

Camí a l'escola

FITXA TÈCNICA I ARTÍSTICA

Direcció: Pascal Plisson. **Interpretació:** Jackson Saikong i Salome Saikong (Kenya); Samuel J. Esther, Gabriel J. Esther i Emmanuel J. Esther (Índia); Carlitos Janez i Micaela Janez (Argentina); Zahira Badi, Noura Azaggagh i Zineb Elkabli (Marroc). **Guió:** Marie Claire Javoy, Pascal Plisson. **Producció:** Barthélémy Fougea. **Fotografia:** Emmanuel Guionet. **Música:** Laurent Ferlet. **Muntatge:** Sarah Anderson i Sylvie Lager **Gènere:** documental. **País:** França. **Any:** 2013. **Durada:** 75 min.

SINOPSI

Una pel·lícula documental que explica la història real i extraordinària de quatre nens, herois quotidians — Jackson, Carlitos, Zahira i Samuel —, que han d'enfrontar-se diàriament amb una multitud d'adversitats i perills per arribar a escola. Aquests joves viuen en quatre punts molt distants de la Terra, però comparteixen les mateixes ganes d'aprendre i són conscients que només l'educació els obrirà les portes a un futur millor. *Camí a l'escola* és una pel·lícula que desborda optimisme i esperança en un futur on per al Jackson, el Carlitos, la Zahira i el Samuel tot és possible, amb coratge, predeterminació i esforç.

Camí a l'escola

L'ORIGEN DE LA PEL·LÍCULA, PER PASCAL PLISSON

"Un dia, mentre estava al Llac Salat de Magadi, (Kenya) rodant una pel·lícula, vaig veure cinc joves que portaven una bossa estranya al cinturó" comenta Pascal Plisson, guionista i director de *Camí a l'escola*, que a més és autor de diversos documentals com *Massai*, *Guerrers de la pluja*.

"Quan els vaig preguntar què era, un d'ells es va avançar i amb molt d'orgull va treure una flamant ploma, una pissarra i un guix.

Panteixant, em va dir que anava camí a l'escola. Feia dues hores que havia deixat el poble i corria cap a l'escola sota una calor sufocant.

Aquesta trobada inesperada va ser crucial, i va determinar el meu desig de fer una pel·lícula d'aquestes excursions cap al coneixement.

L'accés a l'educació a França és fàcil, és un tema que ja ni es planteja; així que vam haver de buscar països on aquest problema continués existint, nens per als quals el fet d'anar a l'escola, continués sent una lluita real.

Vam començar a treballar amb Bartolomé Fougère i *Ajuda en Acció*, per demanar el màxim d'històries sobre nens que desafiessin mil perills per projectar una vida millor.

Vam rebre seixanta relats molt commovedors. Quatre d'aquestes narracions es van imposar, per les emocions que despertaven i els desafiaments tan diferents que han de sortejar per accedir a l'educació: la distància, la discapacitat, la discriminació. La producció de la pel·lícula va durar dos anys. "

Pascal Plisson afegeix:

"Aquesta pel·lícula és, sobretot, un espectacle, una pel·lícula documental d'aventures que mostra el valor i la fe d'aquests nens en el futur i en la seva societat. Aquells nens amb els que vam rodar el documental són els primers de la seva família que van a l'escola.

Aquest fet és per a ells una gran oportunitat. El seu viatge no és només un veritable viatge físic, sinó també un viatge espiritual, un viatge interior que els permet sortir de l'etapa de la infància per convertir-se en adults.

Aquest és el veritable tema de la pel·lícula. "

Camí a l'escola

FITXA DE SEGUIMENT DEL FILM

Llegeix aquestes preguntes i, després de la projecció, contesta-les a classe.

JACKSON I SALOMÉ

1. Qui són els protagonistes de la primera història? En quin país viuen?
2. A quina hora s'aixequen cada matí?
3. Què fa el noi abans d'anar a l'escola?
4. Per què el pare els adverteix que han d'anar amb molta cura?
5. Abans de sortir, el pare els desitja el millor amb una pregària. Recordes que els diu?
6. Com és el camí que han d'agafar? Quin so estrident d'animal se sent constantment al llarg del camí?
7. Què porten a les mans els dos germans durant el camí?
8. Quan arriben a dalt d'un turó, els dos germans es paren i estudien quin camí han de seguir. Què busquen amb la mirada? Què veuen entre unes acàcies?

ZAHIRA, NOURA I ZINEB

9. Qui són les tres protagonistes de la segona història? En quin país viuen?
10. Zahira xerra amb la seva àvia i li pregunta si ella havia estudiat. Què li respon l'àvia? Quin consell li dóna l'àvia a Zahira?
11. Quan estan dinant amb tota la família, el pare li diu a Zahira el què ell pensa dels seus estudis. Te'n recordes del què li diu?
12. Abans de marxar, Zahira i altres noies del seu poble van al riu. Què fan allà?
13. Què porta Zahira en una borsa? Per què ho vol?
14. Com és el camí a l'escola?
15. A vegades les noies han de parar perquè una d'elles, la Noura, té un problema. De quin problema es tracta? Què fa Zahira per ajudar-la?
16. Al camí es troben amb un home amb ases al qual demanen ajuda. Què els respon aquest senyor?
17. Arriben a un poble on seuen al camí i esperen que algú les porti a Asni, el seu lloc de destí. Qui les porta finalment?

Camí a l'escola

CARLITO I MICA (MICAELA)

18. Qui són els protagonistes de la tercera història? En quin país viuen?
19. A què es dediquen els seus pares?
20. Què regala el pare al noi perquè el porti durant el viatge a l'escola?
21. Com és el paisatge que envolta la casa d'aquests dos germans?
22. Com és el camí a l'escola?
23. En un punt del camí hi ha una capella. Podries descriure com és aquesta capella? Què fan els dos germans quan la troben?
24. El germà gran és qui porta el cavall. Per què hi ha un moment que canvien i durant una estona és la germana petita qui el porta?

SAMUEL, GABRIEL I EMMANUEL

25. Qui són els protagonistes de la quarta història? A quin país viuen?
26. Samuel no pot caminar, va en cadira de rodes i depèn de la seva mare i dels seus germans. Quin tractament mèdic li dona la seva mare?
27. Samuel explica als seus germans un conte sobre un poeta que parla en Tàmil, la llengua que utilitzen els habitants d'aquella zona de l'Índia. Recordes aquest conte?
28. Com es desplacen els tres germans des de casa seva a l'escola?
29. A quin curs està en Samuel?
30. Els germans s'equivoquen, fiquen la cadira en un rierol i una de les rodes es punxa. Quina solució troben?
31. Quan arriben a la porta de l'escola i abans d'entrar, el germà petit té un gest molt afectuós amb Samuel. Què li fa?

ELS PROTAGONISTES I ELS SEUS CAMINS A L'ESCOLA

- Associeu els protagonistes amb els seus noms, el trajecte que fan a l'escola i el país en el qual viuen.
  - Què us ha semblat més difícil de cada recorregut?
  - Què us ha agradat més dels protagonistes? Com són (físicament i psicològicament)?
- Amb quin protagonista t'has identificat més? Per què? Què és el que més t'ha agradat d'ell o d'ella?

JACKSON I SALOMÉ

Trajecte a l'escola: 22 km.
Quatre hores caminant tots
els dilluns i a vegades fan
autoestop.

**PATAGÒNIA
(ARGENTINA)**

**ZAHIRA, NOURA
I ZINEB**

Trajecte a l'escola: 4 km.
Una hora i quinze minuts
caminant cada dia.

**LAIKIPIA
(KENYA)**

**SAMUEL, GABRIEL
I EMMANUEL**

Trajecte a l'escola: 15 km.
Dues hores caminant cada
matí

**ALT ATLES
(MARROC)**

**CARLITO I
MICA (MICAELA)**

Trajecte a l'escola: 18 km.
Una hora i trenta minuts a
cavall cada matí

**GOLF DE BENGALA
(ÍNDIA)**

- *Dóna color als països on viuen els protagonistes.*
- *Què saps d'aquests països? En quin continent estan?*
- *Dóna color també al teu país. En quin continent està?*

Camí a l'escola

EL MEU CAMÍ A L'ESCOLA

- Explica com és el teu camí a l'escola cada dia. Per a l'explicació, pots fer servir el qüestionari de la pàgina següent.
- Després, comenteu a classe entre tots les diferències o semblances entre els vostres camins i els que fan els nois i noies de la pel·lícula

El meu camí a l'escola

A series of horizontal lines for writing, consisting of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line, repeated multiple times.

- a. A quina hora et lleves per anar a l'escola?
- b. Què fas abans de sortir de casa? (per exemple: et rentes, fas deures, ordenes l'habitació, esmorzes, ajudes els teus pares amb els germans més petits ...)
- c. Amb qui fas el camí? (per exemple: sol/sola, amb un germà o germana, amb un amic o amiga, amb els teus pares ...)
- d. Trobes persones conegudes durant el trajecte? (per exemple: algun veí o veïna, gent que viu o treballa pels voltants, altres estudiants com tu ...) Us saludeu o us dieu alguna cosa?
- e. Quant de temps triges per arribar de casa a l'escola?
- f. Amb quines situacions quotidianes coincideixes en aquella hora? (per exemple: botigues que obren, gent que passeja el gos ...)
- g. Et trobes amb alguna dificultat que hakis de sortejar durant el recorregut? (per exemple: obres, paviment en mal estat ...)
- h. En quins moments has de fer especial atenció perquè hi ha un possible perill? (per exemple: quan puges a un vehicle, en creuar el carrer ...)
- i. Amb quins problemes creus que es trobaria una persona en cadira de rodes, com en Samuel? (per exemple: esglaons, pujades, voreres massa estretes ...)
- j. Què et sembla aquest recorregut diari a l'escola? (per exemple: és curt, llarg, cansat, divertit, avorrit ...)

Camí a l'escola

PER QUÈ ESTUDIEM?

- Els nens i nenes de la pel·lícula expliquen aquí per què estudien. Llegiu els seus raonaments i comenteu-los a classe.
- Quin objectiu tenen en comú tots els protagonistes quan parlen dels seus estudis?
- I tu? Per què estudies? T'agrada venir a l'escola? Per què?
- Reflexioneu tots junts a classe sobre la importància d'estudiar. Podeu fer servir també les frases inicials del film que trobareu a la pàgina següent

JACKSON: Si m'esforço, tindrè una bona educació. Aniré passant de curs, estudiaré molt i quan acabi, aconseguiré una bona feina per mantenir-me i ajudar la meva família ... Somio amb el dia en què seré pilot i podré volar.

ZAHIRA: Vull ser metgessa per curar i salvar tots els malalts, sobretot els pobres i desamparats. I vull que totes les nenes que viuen en pobles llunyans obtinguin l'ajuda que necessiten per seguir estudiant.

CARLITO I MICA (MICAELA):

Carlito: Jo, quan sigui gran, viuré a les terres on vaig néixer, és a dir, a les terres de la meva família. Vull ser veterinari. **Mica:** Quan sigui gran, el meu desig és ser mestra.

SAMUEL: Vull ser una bona persona. Als nens com jo els seus pares mai no els porten a l'escola ... Venim a aquest món sense res i l'abandonem sense res. Hem de seguir aquesta lògica ... La meva meta és convertir-me en metge i ajudar a caminar nens com jo. Aquest és el meu desig. El meu objectiu és aquest.

FRASES INICIALES DEL FILM

Sabries traduir les frases inicials del film? Després, comenteu-les a classe.

**TOO OFTEN WE FORGET HOW LUCKY WE ARE
TO GO TO SCHOOL.**

**IN CERTAIN PARTS OF THE WORLD THE
JOURNEY TO SCHOOL IS AN OBSTACLE COURSE
AND KNOWLEDGE IS A CONQUEST.**

**EVERY MORNING, SOMETIMES AT THE RISK OF
THEIR LIVES, HEROIC CHILDREN EMBARK ON A
JOURNEY TOWARD KNOWLEDGE.**

**THESE SCHOOL CHILDREN ARE THE HEROES OF
THEIR OWN STORIES, TRUE STORIES...**

UN ACTE D'AFECTE I SOLIDARITAT

En Samuel és el protagonista del quart reportatge. El noi pateix una malaltia que l'impedeix moure les cames. La seva família viu a l'Índia i és molt pobre. Com que no tenen recursos suficients, en Samuel no pot anar en cotxe a l'escola.

Gràcies als seus dos germans, en Gabriel i l'Emmanuel que empenyen la cadira, i els seus companys, que els ajuden quan arriben, en Samuel assisteix cada dia a classe. Si no fos per això, el noi no podria estudiar i estaria discriminat respecte els seus companys.

- ✓ Comenteu entre tots els inconvenients que troben Samuel i els seus germans en el trajecte a l'escola.
- ✓ Us ha agradat el tracte que tenen els germans amb en Samuel?
- ✓ Podeu explicar algun exemple concret d'aquest tracte que us hagi agradat especialment?
- ✓ Creieu que l'actitud dels germans i dels companys d'en Samuel són un gest d'afecte i de solidaritat?
- ✓ Quins altres exemples de solidaritat coneixeu que estiguin a prop vostre?
- ✓ I vosaltres, sou solidaris amb els vostres companys? I amb els vostres familiars i amics. I amb desconeguts? Expliqueu les vostres experiències.

Camí a l'escola

L'EDUCACIÓ ÉS UN DRET I UNA OBLIGACIÓ

Tots els nois i noies teniu dret a l'educació. Aquest dret està recollit en un document que es diu *Convenció sobre els drets de l'infant* * aprovat l'any 1989 per les Nacions Unides.

A partir de l'any 1990, tots els estats membres de l'ONU que el van signar estan obligats a complir-lo.

- Llegeix el resum des dos articles que parlen sobre educació i explica quins drets teniu els nois i noies i quines obligacions tenen els governs.

* La Convenció sobre els drets de l'infant fou adoptada per les Nacions Unides l'any 1989 i entrà en vigor l'any 1990. És un dels tractats més referendats del món. Es refereix a les necessitats i drets dels nens i obliga els Estats a obrar a favor dels seus millors interessos.

ARTICLE 28

- Tot infant té dret a l'educació.
- Amb l'objectiu d'aconseguir aquest dret, els estats han d'assegurar l'ensenyament primari gratuït i obligatori per a tothom; han de fomentar l'ensenyament secundari i han de prendre mesures per a encoratjar l'assistència regular a l'escola.
- Els estats han d'assegurar una disciplina escolar compatible amb la dignitat humana; i han de fomentar la cooperació internacional amb l'objectiu d'eliminar la ignorància i l'analfabetisme del món.

ARTICLE 29

- L'educació ha de desenvolupar la personalitat, el talent i la capacitat mental i física de l'infant.
- L'educació ha d'infondre en l'infant el respecte pels drets humans, el respecte envers els seus pares, la seva pròpia identitat cultural, la seva llengua i els seus valors; el respecte envers els valors nacionals del país on viu; i el respecte envers les civilitzacions diferents de la seva.
- L'educació ha de preparar l'infant per a una vida responsable en una societat lliure, amb esperit de comprensió, pau, tolerància, igualtat entre els sexes i amistat entre tots els pobles, grups ètnics, nacionals i religiosos i persones d'origen indígena.
- L'educació ha d'infondre també el respecte a l'entorn natural.

Camí a l'escola

info@cinemaperaestudiants.cat

CAMÍ A L'ESCOLA. RESPOSTES

FITXA DE SEGUIMENT DEL FILM

Jackson i Salomé

1. Qui són els protagonistes de la primera història? En quin país viuen?
R: Es diuen Jackson i Salomé. Són dos germans que viuen a Kenya.
2. A quina hora s'aixequen cada matí?
R: S'aixequen, esmorzen i surten de casa seva a les 5,30 del matí.
3. Què fa el noi abans d'anar a l'escola?
R: En Jackson va a buscar aigua, es renta la roba i ajuda els seus pares amb les feines de casa.
4. Per què el pare els adverteix que han d'anar amb molta cura?
R: El pare els avisa que vagin amb molta cura perquè han de creuar una zona amb elefants que són perillosos.
5. Abans de sortir, el pare els desitja el millor amb una pregària. Recordes que els diu?
R: "Que el vostre camí estigui lliure d'obstacles. Que Déu beneeixi la vostra escola. Que Déu beneeixi el vostre llapis i us ajudi a triomfar a la vida. Que Déu us beneeixi, fills meus. Que arribeu sans i estalvis a l'escola"
6. Com és el camí que han d'agafar? Quin so estrident d'animal se sent constantment al llarg del camí?
R: El camí creua una praderia d'herbes altes i seques. Se sent el so de les cigales.
7. Què porten a les mans els dos germans durant el camí?
R: En Jackson i la Salomé porten cadascú els seus llibres i, a més, un pal i una garrafa d'aigua.
8. Quan arriben a dalt d'un turó, els dos germans es paren i estudien quin camí han de seguir. Què busquen amb la mirada? Què veuen entre unes acàcies?
R: Han d'evitar creuar la zona on hi ha els elefants i els intenten localitzar. Finalment els veuen entre unes acàcies.

Zahira, Noura i Zineb

9. Qui són les tres protagonistes de la segona història? En quin país viuen?
R: Són tres companyes d'escola: Zahira, Noura i Zineb. Viuen al Marroc.
10. Zahira xerra amb la seva àvia i li pregunta si ella havia estudiat. Què li respon l'àvia? Quin consell li dóna l'àvia a Zahira?
R: L'àvia diu que mai havia anat a l'escola. Només havia anat a la mesquita on li ensenyaven versos.
Li diu que estudiï perquè no acabi com ells.
11. Quan estan dinant amb tota la família, el pare li diu a Zahira el què ell pensa dels seus estudis. Te'n recordes del què li diu?
R: "Els teus estudis són el més important per a nosaltres"

12. Abans de marxar, Zahira i altres noies del seu poble van al riu. Què fan allà?

R: Renten la roba.

13. Què porta Zahira en una borsa? Per què ho vol?

R: Porta una gallina. Quan arriba, la canvia al mercat per menjar.

14. Com és el camí a l'escola?

R: És un sender de muntanya estret i amb molta pendent. Al fons es veuen les cimes de les muntanyes nevades.

15. A vegades les noies han de parar perquè una d'elles, la Noura, té un problema. De quin problema es tracta? Què fa Zahira per ajudar-la?

R: Li fa mal el turmell. Zahira li dona uns massatges.

16. Al camí es troben amb un home amb ases al qual demanen ajuda. Què els respon aquest senyor?

R: Que no pot parar perquè és un home molt ocupat que no té temps.

17. Arriben a un poble on seuen al camí i esperen que algú les porti a Asni, el seu lloc de destí. Qui les porta finalment?

R: Les agafen dos senyors que porten una camioneta amb cabres.

Carlito i Mica (Micaela)

18. Qui són els protagonistes de la tercera història? En quin país viuen?

R: Es diuen Carlito i Mica (Micaela). Són dos germans que viuen a l'Argentina.

19. A què es dediquen els seus pares?

R: Són ramaders. Tenen un ramat de cabres.

20. Què regala el pare al noi perquè el porti durant el viatge a l'escola?

R: Li regala una cinta vermella.

21. Com és el paisatge que envolta la casa d'aquests dos germans?

R: No viuen en un poble. Viuen en una casa solitària, enmig d'un paisatge sec i pelat.

22. Com és el camí a l'escola?

R: És un camí molt solitari, entre muntanyes pelades i praderies seques. Algunes cimes es veuen nevades. A vegades el camí és perillós perquè poden rrelliscar i caure

23. En un punt del camí hi ha una capella. Podries descriure com és aquesta capella? Què fan els dos germans quan la troben?

R: És una capella petita de color vermell on només hi cap la figura d'un sant que porta el vestit tradicional d'aquella zona (pantalons bombats, camisa i mocador al coll). Carlito penja la cinta que li ha regalat el seu pare. Mica s'agenolla i resa.

24. El germà gran és qui porta el cavall. Per què hi ha un moment que canvien i durant una estona és la germana petita qui el porta?

R: Perquè Mica li demana al seu germà que la deixi portar el cavall, tot i que la seva mare no ho vol.

Samuel, Gabriel i Emmanuel

25. Qui són els protagonistes de la quarta història? A quin país viuen?

R: Es diuen Samuel, Gabriel i Emmanuel. Són tres germans que viuen a l'Índia.

26. Samuel no pot caminar, va en cadira de rodes i depèn de la seva mare i dels seus germans. Quin tractament mèdic li dona la seva mare?

R: La mare li dona massatges per tot el cos. Diu que el noi té "els nervis pinçats".

27. Samuel explica als seus germans un conte sobre un poeta que parla en Tamil, la llengua que utilitzen els habitants d'aquella zona de l'Índia. Recordes aquest conte?

R: El conte explica la història d'un poeta pobre que parla amb el rei i li demana ajuda. La seva petició l'expressa en vers i el rei commogut li concedeix el seu desig i el proclama "rei de la llengua Tamil".

28. Com es desplacen els tres germans des de casa seva a l'escola?

R: Cada dia Gabriel i Emmanuel empenyen la cadira de rodes d'en Samuel.

29. A quin curs està en Samuel?

R: A sisè

30. Els germans s'equivoquen, fiquen la cadira en un rierol i una de les rodes es punxa. Quina solució troben?

R: Al poble, un home que repara bicicletes l'arregla.

31. Quan arriben a la porta de l'escola i abans d'entrar, el germà petit té un gest molt afectuós amb Samuel. Què li fa?

R: Li arregla la camisa perquè estigui més presentable davant dels seus companys.

ELS PROTAGONISTES I ELS SEUS CAMINS A L'ESCOLA

Jackson i Salomé: Trajecte a l'escola: 15 km. - 2 hores caminant cada matí. Laikipia, Kenya

Zahira, Noura i Zineb: Trajecte a l'escola: 22 km. - 4 hores caminant i a vegades fan autoestop tots els dilluns. Alt Atlas, Marroc

Carlito i Mica (Micaela): Trajecte a l'escola: 18 km. - 1 h. i 30 minuts a cavall cada matí. Patagònia, Argentina

Samuel, Gabriel i Emmanuel: Trajecte a l'escola: 4 km. - 1 h. i 15 minuts caminant cada dia. Golf de Bengala, Índia

PAÏSOS ON VIUEN ELS PROTAGONISTES

EL MEU CAMÍ A L'ESCOLA

Respostes lliures

PER QUÈ ESTUDIEM?

- Quin objectiu tenen en comú tots els protagonistes quan parlen dels seus estudis?
R: L'afany de superació i el desig d'ajudar els altres, siguin o no de la seva família.
- I tu? Per què estudies? T'agrada venir a l'escola? Per què?
R: Respostes lliures
- Reflexioneu tots junts a classe sobre la importància d'estudiar. Podeu fer servir també les frases inicials del film que trobareu a la pàgina següent
R: Respostes lliures

FRASES INICIALS DEL FILM

- Amb massa freqüència ens oblidem de com en som, d'afortunats, pel fet d'anar a l'escola.
- En certes parts del món, el viatge a l'escola és una cursa d'obstacles i el coneixement és una conquesta.
- Tots els matins, de vegades amb risc per a les seves vides, nens heroics s'embarquen en un viatge cap al coneixement.
- Aquests escolars són els herois de les seves pròpies històries, històries reals ...

UN ACTE D'AFECTE I SOLIDARITAT

- Comenteu entre tots els inconvenients que troben Samuel i els seus germans en el trajecte a l'escola.
R: Han de viatjar per camins difícils i creuar rieres.
- Us ha agradat el tracte que tenen els germans amb en Samuel?
R: Respostes lliures
- Podeu explicar algun exemple concret d'aquest tracte que us hagi agradat especialment?
R: El germà més petit sempre té paraules agradables amb ell. Els dos germans desafien tots els inconvenients i no protesten per haver de portar en Samuel a l'escola
- Creieu que l'actitud dels germans i dels companys d'en Samuel són un gest d'afecte i de solidaritat?
R: Respostes lliures
- Quins altres exemples de solidaritat coneixeu que estiguin a prop vostre?
R: Respostes lliures
- I vosaltres, sou solidaris amb els vostres companys? I amb els vostres familiars i amics. I amb desconeguts? Expliqueu les vostres experiències.
R: Respostes lliures

L'EDUCACIÓ ÉS UN DRET I UNA OBLIGACIÓ

R: Veure textos dels articles

4KM.
1 hora

22KM.
4 horas

15KM.
2 horas

18KM.
1,5 horas

BARTHELEMY FOUGEA
presenta

Camino a la escuela

Una película de PASCAL PLISSON

www.caminoalaescuela.com

UNA COPRODUCCIÓN DE WINDS Y YMAGIS EN ASOCIACIÓN CON WILD BUNCH Y HERODIADE CON LA PARTICIPACIÓN DE OCS, UNESCO Y AIDE ET ACTION IMAGEN SIMON WATEL
MONTAJE SARAH ANDERSON SYLVIE LAGER SONIDO EMMANUEL GUIONET BORIS CHAPPELLE VINCENT COSSON MÚSICA LAURENT FERLET ETALONAJE VINCENT AMOR
FOTOGRAFÍA EMMANUEL GUIONET LABORATORIO YMAGIS PRODUCCIÓN EJECUTIVA STEPHANIE SCHORTER PRODUCTORA ASOCIADA ANNE MARIE ADER GUION MARIE CLAIRE JAVOY Y PASCAL PLISSON

© Winds / E. Guionet

Winds

Y MAGIS

HERODIADE FILMS

wild bunch

OCS

E

Aide et Action
L'Éducation change le monde

ABORDAR
CASA DE PELÍCULAS

www.abordardistribucion.com
Abordar.CasadePelículas
@CasadePelículas

CON LA COLABORACIÓN DE

Europamundo
vacaciones

FUNDACIÓN
ATRESMEDIA

MATERIAL INFORMATIVO Y DIDÁCTICO para el profesorado

ÍNDICE

---

1. Introducción

2. Objetivos

3. Información sobre el film

- A. Sinopsis
- B. Nota para el profesorado
- C. Ficha técnica
- D. Ficha artística
- E. El origen de la película
- F. La escuela una oportunidad
- G. La historia es una aventura humana
- H. UNICEF y UNESCO
- I. Comentarios

4. Propuesta de actividades

- A. Antes del visionado
- B. Después del visionado

5. ANEXOS

- A. Declaración Universal de los Derechos Humanos. Art- 26
- B. La Convención sobre los Derechos del Niño

1. INTRODUCCIÓN

“A menudo olvidamos que el hecho de ir a la escuela es tener una gran suerte.”

En ciertas regiones del mundo, la escuela se convierte en una especie de recorrido del combatiente y el saber en una conquista. Cada mañana, a veces poniendo en peligro su propia vida, hay niños que se comprometen haciendo este camino hacia el conocimiento. **Estos escolares son los héroes de su propia historia....de verdaderas historias.**

2. OBJETIVOS

Esta guía constituye un recurso didáctico destinado a los profesores de Educación Primaria y Secundaria que pretende facilitar una propuesta de actividades a desarrollar en el aula antes y después del visionado de la película documental con los siguientes objetivos:

Dar a conocer a los alumnos el hecho de que no todos los niños del mundo tienen las mismas facilidades a la hora de ir a la escuela. En ciertos lugares del mundo y por diversos motivos hay niños que deben hacer un gran esfuerzo para conseguir la educación. (Derecho a la Educación)

Con el visionado de esta película documental, tendrán información directa del esfuerzo que los protagonistas deben hacer para ir a la escuela y al mismo tiempo, sabrán que es sólo un ejemplo de los muchos casos que existen diariamente en todo el mundo.

Fomentar el trabajo en equipo como una forma de cooperación y compromiso

Fomentar la práctica de valores como el respeto, la solidaridad, tolerancia, igualdad de oportunidades, etc.

3. INFORMACIÓN SOBRE EL FILM

A. Sinopsis

Una película documental que narra la historia real y extraordinaria de cuatro niños y niñas, héroes cotidianos - **Jackson, Carlitos, Zahira y Samuel** - que deben enfrentarse diariamente con una multitud de adversidades y peligros para llegar a la escuela. Estos jóvenes viven en cuatro puntos muy distantes de la tierra, pero comparten las mismas ganas de aprender y son conscientes de que sólo la educación les abrirá las puertas a un porvenir mejor.

“Camino a la escuela” es una película que rebosa optimismo y esperanza en un futuro, donde para Jackson, Carlitos, Zahira y Samuel todo es posible con coraje, predeterminación y esfuerzo.

Jackson
tiene 11 años
y vive en Kenia.

Cada mañana, con su hermana Salomé (6 años), arriesgan su vida para recorrer los 15km. que les separan de su escuela. 2 horas de carrera a través de tierras peligrosas rodeadas de elefantes y otros animales salvajes.

Carlitos
tiene 11 años
y vive en Argentina.

Montando a caballo con su hermana menor, de 6 años, recorre dos veces al día más de 18 km. para llegar a la escuela. Tienen que cruzar montañas y grandes llanuras soportando las inclemencias de una climatología extrema de una de las regiones más inhóspitas de la Patagonia Argentina.

Zahira
de 12 años vive
en el Atlas marroquí.

Todos los domingos se despierta al alba y se prepara para un camino agotador de más de 4 horas a pie, antes de llegar a su escuela internado a 22 km de su casa, donde reside hasta el viernes. En esta región, la temperatura desciende a -20 grados en invierno y nieva durante meses.

Samuel
de 13 años
vive en India.

Debido a su discapacidad no puede andar y los 4 kilómetros que separan su casa de la escuela debe hacerlos en silla de ruedas. Sus dos hermanos menores lo ayudan empujando su silla reciclada, una tarea nada fácil a través de caminos de arena, ríos y multitud de obstáculos.

B. Nota para el profesorado

Si cada uno de ellos asume todo esto, con valentía, en una auténtica carrera de obstáculos, se debe a que para estos niños, la escuela es una oportunidad real. La de adquirir una educación, una preparación que les permitirá realizar sus sueños, mejorar sus vidas y construir su futuro.

“CAMINO A LA ESCUELA” nos sumerge en las rutinas extraordinarias de estos 4 niños, cuya fuerza de voluntad para llevar a cabo su sueño les lleva por un camino que todos nosotros hemos realizado pero nunca en unas circunstancias tan difíciles.

C. Ficha TÉCNICA

País: Francia

Año: 2013

Director: Pascal Plisson

Guión: Marie Claire Javoy, Pascal Plisson

Productor: Barthélémy Fougea

Fotografía: Emmanuel Guionet

Música: Laurent Ferlet

Duración: 75 min.

D. Ficha ARTÍSTICA

KENIA

Jackson SAIKONG

Salome SAIKONG

INDIA

Samuel J. ESTHER

Gabriel J. ESTHER

Emmanuel J. ESTHER

ARGENTINA

Carlitos JANEZ

Micaela JANEZ

MARRUECOS

Zahira BADI

Noura AZAGGAGH

Zineb ELKABLI

E. El origen de la película

“Un día, mientras estaba en el Lago Salado de Magadi, (Kenia) rodando una película, vi a cinco jóvenes que llevaban una bolsa extraña en el cinturón” comenta *Pascal Plisson*, guionista y director de “Camino a la escuela” que además de autor de varios documentales como “Masai, Guerreros de la lluvia”.

“Cuando les pregunté qué era, uno de ellos se adelantó y con mucho orgullo sacó una flamante pluma, una pizarra y una tiza.

Jadeante, me dijo que estaba de camino a la escuela. Hacía dos horas que había dejado el pueblo y corría hacia la escuela bajo el sofocante calor.

Este inesperado encuentro fue crucial, y determinó mi deseo de hacer una película de estas excursiones al conocimiento.

El acceso a la educación en Francia es fácil, es un tema que ya ni se plantea; así que tuvimos que buscar países donde este problema continuara existiendo, niños para los que el hecho de ir a la escuela, siguiera siendo una lucha real.

Empezamos a trabajar con Bartolomé Fougère y “**Ayuda en Acción**”, para recabar el máximo de historias sobre niños que desafiaron mil peligros para proyectar una vida mejor.

Recibimos sesenta relatos a cual más conmovedor.

Cuatro de estas narraciones se impusieron, por las emociones que despiertan y los desafíos tan diferentes que deben sortear para acceder a la educación: la distancia, la discapacidad, la discriminación.

La producción de la película duró dos años.”

Pascal Plisson añade:

“Esta película es, sobre todo, un espectáculo, una película documental de aventuras que muestra el valor y la fe de estos niños en el futuro y en su sociedad. Aquellos niños con los que rodamos el documental, son los primeros de su familia en ir a la escuela.

Este hecho es para ellos una gran oportunidad.

Su viaje no es sólo un verdadero viaje físico, sino también un viaje espiritual, un viaje interior que les permite salir de la etapa de la infancia para convertirse en adultos.

Este es el verdadero tema de la película.”

F. La escuela es una oportunidad

Ninguno de estos niños se desalienta en ningún momento.

Zahira realiza todos los lunes un largo viaje de cuatro horas por los senderos escarpados de las montañas del Atlas, que en invierno están cubiertas de nieve.

Los hermanos menores de Samuel demuestran también su valentía para sobreponerse a los obstáculos que inesperadamente se interponen en su ruta, (camiones, calzadas inundadas,...). Para estos niños, el camino tiene un precio, el del esfuerzo que deben hacer cada día para conseguir su sueño. Zahira quiere ser médico, como Samuel. Y ambos saben que esto es imposible sin la educación.

Jackson, gracias al trabajo realizado por su dedicación y tesón, fue capaz de obtener una beca que le permitió proseguir sus estudios y quizás algún día se convertirá en piloto de líneas aéreas, tal como él sueña.

Para estos niños, la escuela no es una tarea, es una oportunidad, un regalo muy valioso.

Para ellos, acceder a la educación significa poder obtener más tarde un trabajo que les permitirá ocuparse de su familia, curar, ayudar a los demás, comprender el mundo, participar en la vida de su país.

G. La historia es una aventura humana

La historia de **“Camino a la escuela”** es también una aventura humana.

Para poder **“tocar su sueño con los dedos”**, cuentan con el apoyo de sus padres, cosa que en muchas ocasiones no sucede en los países donde se desarrolla la película, otros niños se quedan en casa para trabajar o ayudar a sus padres con sus hermanos y hermanas más pequeños.

Además es una muestra de solidaridad y respeto.

Zahira y sus amigas se reúnen para hacer una ruta de montaña peligrosa y se apoyan cuando una de ellas está cansada. Carlos y su hermana Micaela se encuentran con compañeros durante el trayecto y terminan juntos el camino a través de las inmensas llanuras de Argentina. Reunirse es apoyarse, darse ánimos, y también protegerse. Este camino es también un viaje a través del hecho de cómo los niños aprenden a ser solidarios, a cuidar los unos de los otros, en definitiva a crecer. Y finalmente, si sus vidas no son parecidas, sus esperanzas son similares.

Si lo analizamos, surge la pregunta: ¿Son en realidad sus anhelos diferentes de los nuestros?

H. UNESCO y UNICEF

La solidez del proyecto propuesto por **"Camino a la escuela"** se ha ganado el reconocimiento y apoyo de las principales **ONG mundiales** en materia de cultura y educación e infancia.

El documental está avalado por la **Organización de Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura (UNESCO)** y la **Organización de Naciones Unidas para la Infancia (UNICEF)**, con las que comparte objetivos y con las que se ha unido para su puesta en acción, su realización y difusión.

a favor de
unicef

UNICEF Comité Español considera que **"Camino a la escuela"** representa una magnífica oportunidad de comunicar la importancia que tiene el derecho a la educación y cómo deben ser apoyadas todas aquellas iniciativas que contribuyen día tras día a su cumplimiento y por ello se suma al esfuerzo de hacer llegar el mensaje del documental lo más lejos posible.

En el mundo hay demasiados niños y niñas desescolarizados o que reciben una educación intermitente o deficiente. Cada uno de estos niños y niñas tiene un sueño que quizás no se cumpla nunca y un potencial que quizás jamás se desarrolle. Garantizando que todos los niños y niñas tienen acceso a una educación de calidad sentamos los cimientos para el desarrollo, la transformación, la innovación, la oportunidad y la igualdad.

UNICEF contribuye a la creación de un mundo donde se respeten los derechos de todos y cada uno de los niños y niñas. Cuando se conmemora el 25º aniversario de la Convención de Naciones Unidas sobre los derechos del niño es momento de felicitarse por los avances conseguidos para la infancia pero también para redoblar esfuerzos por todos aquellos que aún son víctimas de la violencia, la pobreza, la exclusión o la desigualdad.

ABORDAR donará a favor de UNICEF Comité Español un 1€ por cada unidad vendida del DVD y Bluray de "Camino a la escuela".

UNICEF destinará los fondos obtenidos a la campaña **"Gotas para Níger"** de apoyo a los derechos al agua, la educación y la salud en Níger.

Camino
a la escuela

Organización
de las Naciones Unidas
para la Educación,
la Ciencia y la Cultura

Con el patrocinio de
**Comisión Nacional
Española de
Cooperación**
con la UNESCO

La UNESCO trabaja para crear condiciones propicias para un diálogo entre las civilizaciones, las culturas y los pueblos, basadas en el respeto de los valores comunes. Su misión consiste en contribuir a la consolidación de la paz, la erradicación de la pobreza, el desarrollo sostenible y el diálogo intercultural mediante la educación, las ciencias, la cultura, la comunicación y la información.

Las grandes prioridades de la UNESCO son África y la igualdad entre hombres y mujeres.

Igualmente, entre sus objetivos globales, la UNESCO trabaja para lograr una educación de calidad para todos y el aprendizaje a lo largo de toda la vida.

La UNESCO patrocina el film, lo que representa el nivel más exclusivo de apoyo que otorga la Comisión Nacional Española de Cooperación.

I. Comentarios

Presentada como la **película de clausura** en el último **Festival de Locarno**, y ganadora del **premio “Cesar” 2014 como mejor película documental**, “Camino a la escuela” recuerda de manera muy elocuente, que el derecho a la educación no está adquirido en todas partes. Y si bien la dimensión geográfica está puesta en evidencia, la película no entra en el análisis de las razones ya sean culturales, religiosas, familiares, económicas o políticas, que mantienen a decenas de millones de niños alejados de la escolaridad.

La presentación de la película es de gran interés, sobre todo para alumnos de 6 a 16 años, que descubrirán realidades muy alejadas de la suya. El contenido de la película puede ser objetivo de debate en clase.

Una afirmación contenida en el “dossier pedagógico” proporcionado por la producción de la película dice lo siguiente:

“Los niños protagonistas recorren ante la cámara su auténtico camino para ir a la escuela. Ninguna escena es un montaje ni ninguna palabra ha sido inventada. Para realizar la película, ninguna persona adulta ha imaginado un papel o una situación en que los niños «jugasen» ante la cámara.”

4. PROPUESTA DE ACTIVIDADES

A. Antes del visionado de la película

PREGUNTAR A LOS ALUMNOS:

1. A qué hora se levantan durante la semana para ir al colegio.
2. Tareas cotidianas que hacen antes de salir de casa.
(Ej. *higiene personal, ordenar la habitación, desayunar*).
3. Cuánto tiempo invierten para ir a la escuela, desde el umbral de su casa hasta la puerta del colegio.
(*Recorrido en minutos*).
4. Situaciones y "cosas" cotidianas que se encuentran durante el trayecto.
(Ej. *supermercados, panaderías, jardines, cines, kioscos*).
5. Momentos en los que deban poner toda su atención y por qué.
(Ej. *cruzar un semáforo, un paso cebra, una confluencia de calles...*).
6. Qué experiencia física experimentan en ese camino, (Ej. calor, frío, viento, lluvia, ruido, obras públicas).
7. Cómo les resulta el recorrido.
(Ej. *aburrido, divertido, largo, cansado.....*).
8. Se encuentran con personas conocidas.
9. El camino tiene alguna dificultad que deban sortear.
(Ej. *firme en mal estado, obras públicas*). Si fueras en silla de ruedas cuántos rodeos tendrían que dar.
10. Pedir a los alumnos que completen la frase **"Me gusta venir al colegio porque..."**

ACTIVIDADES:

1. Establecer una clasificación del tiempo de recorrido en orden decreciente.
2. Calcular la proporción de niños que van a la escuela por sus propios medios y los que lo hacen acompañados por sus padres.
3. Reflexionar sobre las dificultades de una persona con una discapacidad física y/o psíquica y su acceso a la educación.
4. Escribir en la pizarra todas las frases completas "Me gusta venir al colegio porque...". Reflexionar juntos sobre la importancia de ir al colegio

FICHA DE OBSERVACIÓN:

Los alumnos leerán las preguntas antes de empezar el visionado para poder estar atentos a lo que se les preguntará, y mientras ven la película, cada cual se fijara en:

1. ¿Cómo se llama la hermana de Jackson?, ¿Y la de Carlitos?
2. ¿De qué país es Zahira?, ¿Y Samuel?
3. ¿Cuál es la primera tarea del día que realiza Jackson?
4. ¿Qué le ocurre al caballo de Carlitos en la pezuña?
5. ¿Dónde lava la ropa Zahira?
6. ¿Dónde le gusta estar a Samuel a primera hora del día?
7. ¿Terminó sus estudios la amiga de Samuel?

B. Después del visionado de la película

PREGUNTAR A LOS ALUMNOS:

Abrirse al mundo, descubrir otras culturas:

1. Identificar sobre un mapa los países donde viven los niños de la película.
2. ¿En qué continentes se encuentran? Y vosotros, ¿Dónde vivís?
3. ¿Cuál o cuáles de estos niños os gustaría que fuese(n) vuestro(s) amigo(s)?
4. ¿Qué es lo que os gusta, o no, de su modelo de vida?
5. ¿Qué es lo que os parece más difícil en su camino hacia la escuela?

La convivencia, la solidaridad:

Samuel ha sido ayudado por sus hermanos en el camino a la escuela, y por sus compañeros una vez han llegado al colegio. Para vosotros:

1. ¿Este hecho significa solidaridad?
2. ¿Tenéis ejemplos de acciones solidarias a vuestro alrededor?
3. Y vosotros, ¿Con quién sois solidarios? ¿Con vuestros familiares, en vuestra clase, en el barrio, con desconocidos?

Un problema, las discriminaciones:

1. ¿Qué tipo de discapacidad sufre Samuel?
2. ¿Cuáles pueden ser otros tipos de discriminación?
3. A pesar de todo, ¿Se puede ir a la escuela?
4. ¿Conocéis otras razones que impidan a ciertos niños el hecho de ir a la escuela?

La igualdad entre las niñas y los niños:

1. ¿Por qué la abuela de Zahira no pudo ir a la escuela?
2. ¿Consideráis que los niños y las niñas son tratados de la misma manera en todas las escuelas del mundo?
3. ¿Y en vuestra clase?

ACTIVIDADES

Organizar un debate interactivo:

El objetivo de esta actividad es hacer reflexionar a los niños sobre la educación en los diferentes países del mundo. La interactividad permite provocar reflexiones y debates entre ellos.

Desarrollo del debate

Delimitar el espacio del aula en dos partes, un lado será *«de acuerdo»*, y el otro lado *«desacuerdo»*, que se pueden señalar con la ayuda de carteles. Los niños estarán de pie en la sala.

A continuación, se procede a una afirmación sencilla, por ejemplo *«todos los niños van a la escuela»*.

Los niños deberán ir a un lado o al otro, en función de su opinión.

Cada vez, el equipo elabora un argumento para explicar en que está de acuerdo o en desacuerdo con la afirmación.

Se puede dejar un tiempo de concentración para que cada equipo prepare sus argumentos.

Durante y después de cada toma de la palabra, los niños podrán cambiar de equipo si un argumento no les ha convencido.

El objetivo del debate consiste en llevar el máximo de niños a su lado.

Ejemplos de afirmaciones:

1. Todos los niños van a la escuela.
2. La educación es un derecho.
3. La escuela es una gran suerte.
4. En el mundo hay millones de niños obligados a trabajar que no pueden ir a la escuela.
5. La escuela sirve únicamente para aprender a leer y escribir.
6. La educación contribuye a mejorar la vida y es clave para acabar con la pobreza.

Hablemos de la película

1. ¿Hay alguna cosa de la película que no hayas entendido?
2. ¿Te has puesto en la piel de alguno de sus protagonistas?
3. ¿Cómo reaccionarías tú si fueses uno de ellos?

¿Cómo son los personajes?

1. Físicamente, (Ej. alto, delgado, moreno).
2. Psicológicamente, (Ej. paciente, respetuoso, generoso).

Ejercicios

1. Haz un resumen en tres líneas como si explicarás a alguien la película.
2. ¿Cuáles son los momentos especiales para ti?
3. Elige un personaje del film e inventa un diálogo entre él y tú.
¿Qué le preguntarías, qué le aconsejarías, qué le sugerirías, etc.?
4. ¿Qué opinas del final de la película?
5. ¿En qué momentos, la música es protagonista? Rememorar en que escenas la música tiene una relevancia especial.

5. ANEXOS

A. Declaración Universal de los Derechos Humanos. Art- 26

Artículo 26

1. Toda persona tiene derecho a la educación. La educación debe ser gratuita, al menos en lo concerniente a la instrucción elemental y fundamental. La instrucción elemental será obligatoria. La instrucción técnica y profesional habrá de ser generalizada; el acceso a los estudios superiores será igual para todos, en función de los méritos respectivos.

2. La educación tendrá por objeto el pleno desarrollo de la personalidad humana y el fortalecimiento del respeto a los derechos humanos y a las libertades fundamentales; favorecerá la comprensión,

la tolerancia y la amistad entre todas las naciones y todos los grupos étnicos o religiosos, y promoverá el desarrollo de las actividades de las Naciones Unidas para el mantenimiento de la paz.

3. Los padres tendrán derecho preferente a escoger el tipo de educación que habrá de darse a sus hijos.

Más información en

<http://www.un.org/es/documents/udhr/>

B. La Convención sobre los Derechos del Niño

La Convención sobre los Derechos del Niño (CDN) es un tratado que recoge los derechos de la infancia y es el primer instrumento internacional que reconoce a los niños y niñas como agentes sociales y como titulares activos de sus propios derechos.

El texto fue aprobado por la Asamblea General de Naciones Unidas el 20 de noviembre de 1989 y entró en vigor el 2 de septiembre de 1990.

Los 54 artículos que componen la CDN recogen los derechos económicos, sociales, culturales, civiles y políticos de todos los niños. Su aplicación es obligación de los gobiernos, pero también define las obligaciones y responsabilidades de otros agentes como los padres, profesores, profesionales de la salud, investigadores y los propios niños y niñas.

Además, la CDN es el tratado internacional más ratificado de la historia. Los 193 países que la han ratificado tienen que rendir cuentas sobre su cumplimiento al Comité de los Derechos del Niño. Se trata de un comité formado por 18 expertos en derechos de la infancia procedentes de países y ordenamientos jurídicos diferentes.

La Convención sobre los Derechos del Niño tiene tres protocolos que la complementan. El protocolo relativo a la venta de niños y la prostitución infantil, el protocolo relativo a la participación de los niños en conflictos armados y el protocolo relativo a un procedimiento de comunicaciones para presentar denuncias ante el Comité de los Derechos del Niño.

Aun cuando numerosos países poseen leyes que protegen los derechos de la infancia, muchos no las cumplen. Para los niños, y en especial para los grupos excluidos o minoritarios, esto significa a menudo vivir en situaciones de pobreza, sin hogar, sin protección jurídica, sin acceso a la educación, en situaciones de abandono o afectados por enfermedades prevenibles, entre otras vulneraciones.

La CDN reconoce claramente el derecho de todos los niños y niñas (menores de 18 años) a un nivel de vida adecuado, lo que implica una nutrición, educación y protección adecuadas. Y es un tratado jurídicamente vinculante, o lo que es lo mismo, de obligado cumplimiento.

En 1959, Naciones Unidas aprobó una Declaración de los Derechos del Niño que incluía 10 principios. Pero no era suficiente para proteger los derechos de la infancia porque legalmente no tenía carácter obligatorio.

Por eso en 1978, el Gobierno de Polonia presentó a Naciones Unidas la versión provisional de una Convención sobre los Derechos del Niño.

Tras diez años de negociaciones con gobiernos de todo el mundo, líderes religiosos, ONG y otras instituciones, se logró aprobar el texto final de la Convención sobre los Derechos del Niño el 20 de noviembre de 1989, cuyo cumplimiento sería obligatorio para todos los países que la ratificasen.

La Convención sobre los Derechos del Niño se convirtió en ley en 1990, después de ser firmada y aceptada por 20 países, entre ellos España.

Hoy, la Convención sobre los Derechos del Niño ya ha sido aceptada por todos los países del mundo excepto dos: Somalia y Estados Unidos.

Más información en:

<http://www.unicef.es/infancia/derechos-del-nino/convenccion-derechos-nino>

Camino a la escuela

Una iniciativa de

Calvet 30-32, 2º 1º, 08021 - Barcelona | España | T: (+34) 93.352.22.13 | E: info@abordar.eu | W: www.abordar.eu |
f: Abordar.CasadePelículas | t: @CasadePelículas

Con el apoyo y colaboración de:

Con el patrocinio de
**Comisión Nacional
Española de
Cooperación
con la UNESCO**

Organización
de las Naciones Unidas
para la Educación,
la Ciencia y la Cultura

Obra Social "la Caixa"

a favor de
unicef

